

วิเคราะห์หลักเกณฑ์การลงรายการหนังสือชุดภาษาไทย

นางสาวสุหทัย บรรจงเต็ม

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. ๒๕๒๗

ISBN 974-563-287-2

011526

i 18004945

AN ANALYSIS OF CATALOGUING RULES
FOR THAI SERIES

Miss Suppadee Bunjongtam

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Arts

Department of Library Science

Graduate School

Chulalongkorn University

1984

ISBN 974-563-287-2

หัวข้อวิทยานิพนธ์ วิเคราะห์หลักเกณฑ์การลงรายการหนังสือชุดภาษาไทย
โดย นางสาวสุพัตรา บรรจงเต็ม
ภาควิชา บรรณารักษศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ อัมพร ทิยะระ

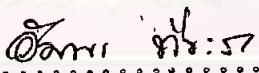

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร. สุประสิทธิ์ บุญนาค)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วนิตา สุรวดี)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ อัมพร ทิยะระ)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุทัศน์ ส่องแสงจันทร์)

..... กรรมการ
(นางศุภลักษณ์ จันทร์ราษฎร์)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์ วิเคราะห์หลักเกณฑ์การลงรายการหนังสือชุดภาษาไทย
ชื่อนิสิต นางสาวสุพัตติ บรรจงเต็ม
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ อัมพร ทิษะระ
ภาควิชา บรรณารักษศาสตร์
ปีการศึกษา ๒๕๒๖

บทคัดย่อ

จุดประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้เพื่อศึกษารวบรวมข้อมูลในการลงรายการหนังสือชุดภาษาไทยที่ห้องสมุดมหาวิทยาลัย และหอสมุดแห่งชาติในประเทศไทยใช้เหมือนกันและใช้แตกต่างกัน วิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูลที่ได้กับหลักเกณฑ์มาตรฐาน คือ หลักเกณฑ์การทำบัตรรายการแบบแองโกล-อเมริกัน ฉบับพิมพ์ครั้งที่ ๒ (AACR 2) และเสนอแนวทางการลงรายการหนังสือชุดภาษาไทยที่ห้องสมุดดังกล่าวเห็นว่าสมควร เพื่อสนองนโยบายการจัดทำบัตรรายการร่วมกันของห้องสมุดมหาวิทยาลัย

การรวบรวมข้อมูลใช้แบบสอบถาม ๑๒ ฉบับ ส่งไปยังบรรณารักษ์หัวหน้าฝ่ายจัดหมู่และทำบัตรรายการหนังสือภาษาไทย ของห้องสมุดมหาวิทยาลัยและหอสมุดแห่งชาติ ๑๒ แห่ง ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามคืนทั้งหมด ๑๐๐ เปอร์เซ็นต์

ผลการวิจัยพบว่า ห้องสมุดมหาวิทยาลัยและหอสมุดแห่งชาติในประเทศไทยทั้ง ๑๒ แห่ง มีการปฏิบัติเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การลงรายการหนังสือชุดภาษาไทยแตกต่างกันทั้งทางด้านนโยบายและข้อมูลในการลงรายการหนังสือชุดภาษาไทย กล่าวคือ หนังสือหลักเกณฑ์การทำบัตรรายการหนังสือชุดภาษาไทยที่ห้องสมุดทั้ง ๑๒ แห่ง ใช้เป็นหนังสือภาษาไทย และหนังสือภาษาต่างประเทศ รวม ๔ เล่ม โดยห้องสมุดส่วนใหญ่จะใช้หนังสือหลักเกณฑ์ทั้งหนังสือภาษาไทยและหนังสือภาษาต่างประเทศควบคู่กันไป ๒ เล่ม ดังนั้นนโยบายในการจัดทำบัตรรายการหนังสือชุดภาษาไทยของห้องสมุดส่วนใหญ่ คือทำบัตรรายการเฉพาะ เล่ม และทำบัตร เพิ่มชื่อหนังสือชุด ซึ่งส่วนใหญ่มีนโยบายจัดทำบัตร เพิ่มชื่อหนังสือชุดภาษาไทยเฉพาะหนังสือชุดของสถาบันการศึกษา มีบางห้องสมุดที่มีนโยบายจัดทำบัตร เพิ่มชื่อหนังสือชุดภาษาไทยทุกชื่อชุด และไม่มีนโยบายในการจัดทำบัตร เพิ่มชื่อหนังสือชุดภาษาไทยเลย และห้องสมุดส่วนใหญ่จะทำบัตร เพิ่มให้กับหนังสือทุกชื่อ เรื่องที่อยู่ในชุดเดียวกัน

ด้านข้อมูลในการลงรายการหนังสือชุดภาษาไทยนั้น ห้องสมุดส่วนใหญ่นิยมลงรายการหลักด้วยชื่อผู้แต่งที่เป็นบุคคล ลงรายการชื่อเรื่องด้วยชื่อเรื่องเฉพาะแต่ละเล่ม และลงรายการชื่อหนังสือชุดด้วยชื่อหนังสือชุด และเล่มที่หรือลำดับที่ของหนังสือชุด ส่วนการลงรายการในบัตรเพิ่มชื่อหนังสือชุด ห้องสมุดส่วนใหญ่จะลงรายการเพิ่มด้วยชื่อหนังสือชุด และเล่มที่หรือลำดับที่ของหนังสือชุด ไม่มีห้องสมุดแห่งใดเลยที่ลงรายการหนังสือชุดภาษาไทยสมบูรณ์ตามหลักเกณฑ์การทำบัตรรายการแบบแองโกล-อเมริกัน ฉบับพิมพ์ครั้งที่ ๒ แต่มีบางห้องสมุดมีแนวโน้มจะลงรายการชื่อหนังสือชุด และรายการเพิ่มในบัตรหลักและบัตรเพิ่มชื่อหนังสือชุดภาษาไทยตามหลักเกณฑ์การทำบัตรรายการฉบับมาตรฐานนี้

ข้อเสนอแนะ

๑. บรรณารักษ์ฝ่ายทำบัตรรายการของห้องสมุดมหาวิทยาลัยและหอสมุดแห่งชาติ ควรจะได้ร่วมมือกันอย่างจริงจัง ปรับปรุงหลักเกณฑ์การลงรายการหนังสือชุดภาษาไทยในด้าน การลงรายการหลัก รายการชื่อเรื่อง รายการชื่อหนังสือชุด และการทำบัตรเพิ่มชื่อหนังสือชุด และควรมีการจัดทำคู่มือหลักเกณฑ์การลงรายการหนังสือชุดภาษาไทยขึ้น

๒. ห้องสมุดควรจัดทำบัตรรวมหนังสือชุดด้วย

๓. เมื่อมีการนำเทคโนโลยีด้านคอมพิวเตอร์มาใช้ในการทำบัตรรายการ และเพื่อเป็นการสะดวกในการค้นหาข้อมูลของหนังสือชุดภาษาไทย ห้องสมุดควรลงรายการชื่อหนังสือชุดให้สมบูรณ์ตามหลักเกณฑ์การทำบัตรรายการแบบแองโกล-อเมริกัน ฉบับพิมพ์ครั้งที่ ๒

๔. โรงเรียนบรรณารักษศาสตร์ ควรปรับปรุงการเรียนการสอนวิชาการทำบัตรรายการ โดยควรจะเน้นการทำบัตรรายการหนังสือชุดภาษาไทย

๕. ผู้จัดทำหรือผู้ผลิตหนังสือชุด ควรปรับปรุงการผลิตหนังสือชุดให้ได้มาตรฐาน โดยเฉพาะ หนังสือชุดของสถาบันการศึกษาและหนังสือชุดของหน่วยราชการ

Thesis Title An Analysis of Cataloguing Rules for Thai Series
Name Miss Suppadee Bunjongtam
Thesis Advisor Associate Professor Amporn Tikhara
Department Library Science
Academic Year 1983

ABSTRACT

The purposes of this thesis were: to study the similarities and differences of the cataloguing data for Thai series currently practiced by the university libraries and the National Library in Thailand; to compare the research data with the Anglo-American Cataloguing Rules, second edition (AACR 2); and to present the cataloguing approaches for Thai series upon which most libraries agreed in order that the desirable co-cataloguing policy for the university libraries can be formulated uniformly and effectively.

Data were collected through a number of 12 questionnaires distributed to the Head Librarians of Thai Books Classification and Cataloguing Department in 12 libraries. The completed questionnaires were totally returned.

The results of the research disclosed that 12 university libraries and the National Library have different cataloguing methods and follow different policies. Most libraries consult both Thai and English cataloguing rules. Apparently 9 volumes of cataloguing manuals are being used. Cataloguing policies for Thai series discovered from the research illustrated that a main card for each title and a series card are applied in the majority

of libraries. Some libraries have series cards for all Thai series while some do not have. Most libraries print added cards for each book in a same series.

Research findings also revealed that most of the libraries apply a personal author as a main entry, a book title as a title area and a series title with a series number as a series area. None of the libraries completely followed the AACR 2, but some libraries have considered the full AACR 2 implementation for Thai series.

Recommendations:-

1. Catalogers of both university libraries and the National Library should actively collaborate in order to standardize as well as publish manuals for Thai series cataloguing rules in terms of unified main entries, title entries, series area and added entries.
2. A Combined series card should be produced.
3. Libraries should catalog a series area completely following the AACR 2 in preparation for future computer application, then searching Thai series data can be facilitated.
4. Library Schools should consider revising as well as redefining cataloguing courses. Thai series cataloguing should be more emphasized.
5. Publishers, editors and authors of Thai series should regard the established standards for series printing in order that more quality volume can be produced.

กิตติกรรมประกาศ

ในการเรียบเรียงวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยได้รับความกรุณาจาก รองศาสตราจารย์ อัมพร ทิษะระ อาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัย ซึ่งได้ให้คำแนะนำปรึกษาตั้งแต่เริ่มทำการค้นคว้า ตรวจสอบและแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่อย่างมาก ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ เป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้ด้วย

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วณิดา สุรวดี จากภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุพัฒน์ ส่องแสงจันทร์ ผู้อำนวยการสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตประสานมิตร และ นางศุภลักษณ์ จันทร์รักษ์ศรี บรรณารักษ์หอสมุดกลางสถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผู้ซึ่งกรุณาสละเวลาอ่านและ เป็นกรรมการสอบครั้งนี้

ขอขอบคุณบรรณารักษ์หัวหน้าฝ่ายจัดหมู่และทำบัตรรายการหนังสือภาษาไทย ของ หอสมุดแห่งชาติ และห้องสมุดมหาวิทยาลัยในประเทศไทย ที่ให้ความร่วมมือในการวิจัยเป็นอย่างดี

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ บิดา มารดา ที่ให้ทุนการศึกษา และเป็นกำลังใจให้ การศึกษาและการวิจัยสำเร็จตามความประสงค์

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สุพดี บรรจงแท้

สารบัญ

iii

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
กิตติกรรมประกาศ	ช
รายการตารางประกอบ	ฅ

บทที่

๑. บทนำ	๑
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	๑
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	๕
แนว เหตุผลทฤษฎีที่สำคัญ	๕
ขอบเขตของการวิจัย	๕
นิยามคำศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย	๖
วิธีดำเนินการวิจัย	๗
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย	๗
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๗
ภาษาไทย	๗
ภาษาต่างประเทศ	๙
๒. การลงรายการบัตรหนังสือชุดภาษาไทย	๑๓
ความหมายของหนังสือชุด	๑๓
ลักษณะทั่วไปของหนังสือชุด	๑๕
ประเภทของหนังสือชุด	๑๖
หลักเกณฑ์การลงรายการบัตรหนังสือชุด	๒๓
ภาษาต่างประเทศ	๒๓
ภาษาไทย	๓๐

บทที่	หน้า
๓. วิธีดำเนินการวิจัย	๔๐
กำหนดกลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการศึกษา	๔๐
กำหนดเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล	๔๑
การรวบรวมข้อมูล	๔๓
การวิเคราะห์ข้อมูล	๔๓
๔. การวิเคราะห์ข้อมูล	๔๔
๕. สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	๗๑
บรรณานุกรม	๘๕
ภาคผนวก ก. แบบสอบถาม	๘๘
ภาคผนวก ข. รายชื่อหนังสือชุดที่มีอยู่ในหอสมุดแห่งชาติและห้องสมุด มหาวิทยาลัยในประเทศไทย	๑๐๘
ประวัติผู้เขียน	๑๓๖

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการตารางประกอบ

ตารางที่

หน้า

๑. แสดงหนังสือคู่มือ การทำบัตรรายการหนังสือชุดภาษาไทยที่ ห้องสมุดใช้	๔๕
๒. นโยบายในการทำบัตรรายการหนังสือชุดภาษาไทย	๔๘
๓. นโยบายในการทำบัตรเพิ่มชื่อหนังสือชุด (Series card) ภาษาไทย	๕๐
๔. แสดงนโยบายในการจัดทำบัตรเพิ่มชื่อหนังสือชุด (Series card) ภาษาไทยที่อยู่ในชุดเดียวกัน	๕๒
๕. แสดงวิธีทำบัตรรายการหนังสือชุดภาษาไทย	๕๔
๖. วิธีลงรายการหลักในบัตรหลักของหนังสือชุดภาษาไทย	๕๗
๗. แสดงการลงรายการชื่อเรื่องในบัตรหลักสำหรับหนังสือชุดที่มีชื่อชุด อยู่รวมกับชื่อเรื่องในหน้าปกใน	๕๘
๘. การลงรายละเอียดของรายการชื่อหนังสือชุด (Series area) ในบัตรหลัก	๖๐
๙. แสดงการลงรายละเอียดในบัตรเพิ่มชื่อหนังสือชุด	๖๒
๑๐. แสดงการลงชื่อหนังสือชุดในรายการชื่อหนังสือชุดสำหรับหนังสือชุด ของสถาบันการศึกษา	๖๓
๑๑. แสดงการลงรายการชื่อหนังสือชุดสำหรับหนังสือชุดภาษาไทยที่มี ชื่อชุดเป็นภาษาอังกฤษ	๖๔